

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

BULHAKOVA Olena – Doctor of Psychological Sciences, Professor, Dean of the Faculty of Preschool Pedagogy and Psychology, Professor of the Department of Preschool Pedagogy The state institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky».

Scientific interests: professional training of future primary school teachers.

ZOROCHKINA Tetiana – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Primary and Special Education of Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy.

Scientific interests: professional training of future primary school teachers.

MOCHAN Valentyna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Primary Education of Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy.

Scientific interests: professional training of future primary school teachers.

ZDIR Daryna – Lecturer of the Department of Primary and Special Education of Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy.

Scientific interests: professional training of future primary school teachers.

Стаття надійшла до редакції 18.10.2025 р.

Стаття прийнята до друку 25.10.2025 р.

УДК 61:378.147.091:004]:614.253

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-221-534-538

ЗАДОРОЖНА Ольга –

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри міжкультурної комунікації та перекладу

Львівського національного університету імені Івана Франка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1308-4333>

e-mail: olga.zadorozhna@lnu.edu.ua

РОЛЬ КЕЙС-МЕТОДУ ТА СИМУЛЯЦІЙ У РОЗВИТКУ ГУМАНІСТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ

У статті розглянуто роль кейс-методу та симуляцій у розвитку гуманістичних компетентностей у медичній освіті. Актуальність теми зумовлена сучасними вимогами до підготовки майбутніх лікарів, яка повинна забезпечувати не лише формування клінічних знань і практичних умінь, а й розвиток емпатії, комунікативної готовності, саморефлексії, професійної поведінки та пацієнт-орієнтованого мислення. У центрі дослідження перебуває проблема пошуку таких педагогічних підходів, які б поєднували професійну підготовку з гуманістичним виміром медичної освіти та створювали умови для цілісного професійного становлення майбутнього лікаря. Метою статті є теоретичне обґрунтування ролі кейс-методу та симуляцій у розвитку гуманістичних компетентностей у медичній освіті та з'ясування їхнього педагогічного потенціалу у формуванні емпатії, комунікативних умінь, саморефлексії, професійної поведінки й пацієнт-орієнтованого мислення. Матеріалом дослідження стали сучасні наукові праці, присвячені кейс-методу, симуляційному навчанню, симульованим та віртуальним пацієнтам, розвитку емпатії, комунікативної компетентності та гуманістичній підготовці у медичній освіті. У роботі використано методи аналізу, порівняння, узагальнення, систематизації та синтезу наукових джерел. Установлено, що кейс-метод і симуляції є важливими педагогічними засобами розвитку гуманістичних компетентностей, оскільки сприяють не лише засвоєнню клінічних знань, а й формуванню емпатійної поведінки, навичок професійної комунікації, самопізнання та рефлексії. З'ясовано, що симуляційні підходи створюють безпечне освітнє середовище для відпрацювання складної комунікації та розвитку впевненості у взаємодії з пацієнтом, тоді як кейс-метод забезпечує поєднання клінічного мислення з професійною інтерпретацією ситуації, критичним аналізом і ціннісно орієнтованим прийняттям рішень. Узагальнено, що найбільшої ефективності у розвитку гуманістичних компетентностей можна досягти за умови поєднання кейс-методу, симуляцій, нарративного підходу та інтеграції різних форматів навчання в єдине педагогічно виважене освітнє середовище. Зроблено висновок, що кейс-метод і симуляції доцільно розглядати як дієві інструменти гуманістично орієнтованої медичної освіти, що здатні підтримувати формування не лише професійної компетентності, а й етичного, комунікативного та пацієнт-орієнтованого виміру лікарської діяльності.

Ключові слова: кейс-метод; симуляційне навчання; гуманістичні компетентності; медична освіта; емпатія; професійна комунікація; пацієнт-орієнтованість; майбутні лікарі.

ZADOROZHNA Olga –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Intercultural Communication and Translation

of the Ivan Franko National University of Lviv

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1308-4333>

e-mail: olga.zadorozhna@lnu.edu.ua

THE ROLE OF THE CASE METHOD AND SIMULATIONS IN THE DEVELOPMENT OF HUMANISTIC COMPETENCIES IN MEDICAL EDUCATION

The article examines the role of the case method and simulations in the development of humanistic competencies in medical education. The relevance of the topic is determined by contemporary requirements for the training of future physicians, which should ensure not only the formation of clinical knowledge and practical skills, but also the development of empathy, communicative readiness, self-reflection, professional behaviour, and patient-centred thinking. The study focuses on the problem of identifying pedagogical approaches that combine professional training with the humanistic dimension of medical education and create conditions for the holistic professional development of future physicians. The aim of the article is to provide a theoretical substantiation of the role of the case method and simulations in the development of humanistic competencies in medical education and to determine their pedagogical potential in fostering empathy, communication skills, self-reflection, professional behaviour, and patient-centred thinking. The materials of the study include contemporary scholarly works devoted to the case method, simulation-based learning, simulated and virtual patients, the development of empathy, communicative competence, and humanistic training in medical education. The study is based on the methods of analysis, comparison, generalization, systematization, and synthesis of scientific sources. It has been established that the case method and simulations are important pedagogical tools for the development of humanistic competencies, as they contribute not only to the acquisition of clinical knowledge, but also to the formation of empathic behaviour, professional communication skills, self-knowledge, and reflection. It has been found that simulation-based approaches create a safe educational environment for practising complex communication and developing confidence in patient interaction, whereas the case method ensures the integration of clinical thinking with professional interpretation of situations, critical analysis, and value-oriented decision-making. The generalized findings indicate that the highest effectiveness in the development of humanistic competencies can be achieved through the combination of the case method, simulations, the narrative approach, and the integration of different instructional formats into a unified and pedagogically balanced educational environment. It is concluded that the case method and simulations should be regarded as effective

instruments of humanistically oriented medical education, capable of supporting the formation not only of professional competence, but also of the ethical, communicative, and patient-centred dimensions of medical practice.

Keywords: *case method; simulation-based learning; humanistic competencies; medical education; empathy; professional communication; patient-centredness; future physicians.*

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасна медична освіта дедалі більше орієнтується не лише на формування фахових знань і клінічних умінь, а й на розвиток гуманістичних компетентностей майбутнього лікаря. У цьому контексті особливого значення набувають кейс-метод і симуляційні підходи, які створюють умови для поєднання професійного мислення, комунікативної підготовки, емпатії, саморефлексії та пацієнт-орієнтованої взаємодії. Актуальність теми зумовлена зростанням потреби у педагогічних підходах, які забезпечують не лише клінічну компетентність, а й гуманістичний вимір професійної підготовки майбутніх лікарів. Сучасні дослідження засвідчують, що кейс-метод і симуляції мають значний потенціал для розвитку емпатії, комунікативних умінь, професійної поведінки та здатності діяти в складних клінічних ситуаціях. Саме тому наукове осмислення їхньої ролі в розвитку гуманістичних компетентностей у медичній освіті є своєчасним і педагогічно значущим.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні дослідження у сфері медичної освіти засвідчують зростання наукового інтересу до кейс-методу та симуляцій як ефективних засобів розвитку гуманістичних компетентностей майбутніх лікарів. Особливу увагу в них зосереджено на формуванні емпатії, комунікативних умінь, саморефлексії, професійної поведінки та пацієнт-орієнтованого мислення. У зв'язку з цим аналіз відповідних праць дає змогу окреслити сучасні підходи до використання цих методів у гуманістично орієнтованій медичній підготовці.

Передусім слід зазначити, що в сучасній медичній освіті емпатія дедалі частіше розглядається не як суто індивідуальна риса, а як важливий результат цілеспрямованого навчання. Саме таку позицію відображає систематичний огляд досліджень Winter et al. (2022), у якому продемонстровано, що тренінги з розвитку емпатії у сфері охорони здоров'я пов'язані з особистісним зростанням, професійним розвитком і позитивним впливом на догляд за пацієнтом. Це дає підстави трактувати емпатію як суттєвий освітній результат, безпосередньо пов'язаний із гуманістичною підготовкою майбутнього лікаря [11].

Особливої уваги заслуговують праці, присвячені пошуку ефективних педагогічних стратегій для розвитку емпатії. Так, Ngo et al. (2025) у систематичному огляді із застосуванням парного та мережевого метааналізу розглядають емпатію як фундаментальну передумову пацієнт-орієнтованої допомоги та аналізують освітні інтервенції, здатні підвищувати її рівень у здобувачів медичної освіти, що є важливим теоретичним підґрунтям для осмислення кейс-методу та симуляцій не просто як дидактичних технік, а як педагогічних інструментів цілеспрямованого розвитку гуманістичних компетентностей [9].

Отже, симуляційні підходи постають одним із найбільш продуктивних напрямів формування емпатійної та комунікативної готовності студентів. Дослідники Britz et al. (2024), порівнюючи комунікативне навчання із симульованими та реальними, дійшли висновку, що симульовані пацієнти залишаються особливо релевантним педагогічним засобом для розвитку навичок, пов'язаних з емпатією, на додипломному етапі медичної освіти. Особливо показовим є те, що зовнішнє оцінювання емпатії продемонструвало статистично значущі відмінності між форматами навчання, тоді як самооцінка студентів таких відмінностей не виявила. Це свідчить про те, що навчальний формат може більшою мірою впливати на реальний вияв емпатійної поведінки, ніж на її суб'єктивне сприйняття самими студентами. Ще

важливішим є висновок авторів про те, що студенти, які працювали з реальними пацієнтами або вважали, що взаємодіють із ними, отримали нижчі оцінки емпатії, ніж ті, хто свідомо проходив навчання із симульованими пацієнтами. У контексті нашої теми це дає підстави стверджувати, що симульовані пацієнти можуть створювати сприятливіші умови для початкового розвитку емпатійної комунікації, оскільки забезпечують безпечніше освітнє середовище, у якому студент має більше можливостей для відпрацювання поведінкових і реляційних компонентів професійного спілкування [2].

Проблему симуляцій як простору формування комунікативної й особистісної зрілості продовжує дослідження Egici et al. (2026). Автори, аналізуючи погляди студентів-медиків на навчання складної комунікації з пацієнтом через симульованих пацієнтів, встановили, що для ефективного опанування такої комунікації важливими є як самопізнання, так і медичні знання. Водночас вони роблять висновок, що симуляція пацієнта є цінним методом розвитку самопізнання і комунікативних умінь, а навчання комунікації має інтегруватися з медичними знаннями впродовж усього навчального плану. Цей висновок є принципово важливим, оскільки виводить симуляцію за межі технічного тренування і підкреслює її роль у розвитку рефлексивного й гуманістичного виміру професійної підготовки [7].

У цьому ж контексті слід розглядати й результати науковців Foster et al. (2016), які в рандомізованому контрольованому дослідженні показали, що віртуальні пацієнти можуть бути ефективним засобом розвитку емпатійної комунікації у студентів-медиків. Незважаючи на те, що це дослідження не є новим, воно й надалі зберігає високу актуальність, оскільки надає емпіричне підтвердження того, що симульована цифрова взаємодія здатна підтримувати розвиток емпатійно орієнтованого спілкування в додипломній медичній освіті [8].

Зростання наукового інтересу до цього напрямку підтверджує і протокол аналітичного огляду Yamada et al. (2025), присвяченого використанню віртуальних пацієнтів для розвитку емпатії у студентів-медиків. Хоча йдеться ще не про завершений огляд, сама постановка проблеми є показовою: віртуальні пацієнти дедалі чіткіше розглядаються як перспективний інструмент емпатійно орієнтованого навчання. Це підтверджує загальну тенденцію до переосмислення симуляційних методів як засобів формування не лише клінічних, а й гуманістичних компетентностей [12].

Якщо симуляційні підходи акцентують передусім на реляційному і поведінковому вимірі професійної підготовки, то кейс-метод дозволяє розкрити когнітивно-інтерпретаційний бік гуманістичного розвитку. Daly et al. (2026) у реалістичному огляді застосування кейс-методу в додипломній підготовці фахівців галузі охорони здоров'я показали, що CBL має потенціал впливати не лише на академічні результати, а й на навичкові та поведінкові аспекти професійного становлення. Це дає підстави розглядати кейс-метод як засіб формування не тільки клінічного мислення, а й професійної поведінки, інтерпретаційної чутливості та здатності діяти у складних ситуаціях [3].

Подібні акценти простежуються й у нараєвному огляді Zhu et al. (2025), присвяченому проблемно-орієнтованому та кейс-орієнтованому навчанням у клінічній підготовці резидентів, у якому ці підходи розглядаються як студентоцентровані, такі, що забезпечують інтеграцію теоретичних знань із клінічною практикою та сприяють розвитку навичок прийняття рішень. Хоча дослідження зосереджене передусім на клінічній підготовці, його положення є релевантними і для нашої проблематики, оскільки

вказують на потенціал кейс-методу як середовища, у якому поєднуються аналіз ситуації, професійне мислення та орієнтація на пацієнта [13].

Найближче до гуманістичного виміру кейс-методу підходить дослідження Du et al. (2025), у якому практико-орієнтований кейс-метод вивчення медицини продемонстрував ефективність розвитку нарративних компетентностей, клінічних навичок, комунікативних навичок лікар-пацієнт, критичного мислення та навчальної залученості серед акушерських резидентів. Особливу цінність цієї праці становить те, що вона безпосередньо поєднує кейс-метод із нарративною медичною, тобто з підходом, який принципово орієнтований на розвиток розуміння досвіду пацієнта, чутливості до його історії та гуманістичного характеру професійної взаємодії. Це дає підстави трактувати кейс-метод не лише як когнітивний, а й як ціннісно-комунікативний інструмент медичної освіти [5].

Важливим продовженням цієї теми є осмислення цифрових форм кейс-методу. Дослідники Donkin et al. (2023) у картувальному огляді онлайн-навчання на основі кейсів у медичній освіті виявили публікації, присвячені як академічним результатам, так і сприйняттю онлайн-CBL студентами й викладачами. Водночас автори наголошують, що якість наявної доказової бази залишається обмеженою через методологічні обмеження досліджень і недосконалість звітності. Отже, онлайн-кейс-метод має очевидний потенціал, однак його внесок у розвиток гуманістичних компетентностей потребує подальшого більш ґрунтовного емпіричного підтвердження [4].

Загальне методичне підґрунтя для розуміння цінності симуляцій дає огляд Elendu et al. (2024), у якому симуляційне навчання у медичній освіті охарактеризовано як підхід, що суттєво покращує навчальний досвід і клінічну компетентність. Автори також підкреслюють такі переваги симуляцій, як безпечне багаторазове тренування, підвищення впевненості здобувачів освіти та зменшення кількості помилок у роботі з реальними пацієнтами. У контексті нашої теми ці результати важливі тим, що дозволяють розглядати симуляційні методи як середовище, у якому одночасно розвиваються як клінічні, так і комунікативно-гуманістичні аспекти професійної підготовки [6].

Таким чином, проаналізовані праці дають підстави стверджувати, що кейс-метод і симуляції займають важливе місце у розвитку гуманістичних компетентностей у медичній освіті. Якщо симуляційні підходи особливо ефективні для формування емпатійної поведінки, самопізнання та комунікативної впевненості в безпечному середовищі, то кейс-метод сприяє інтеграції знань із професійною інтерпретацією ситуації, розвитку критичного мислення та формуванню пацієнт-орієнтованого професійного судження. Саме поєднання цих методів, на нашу думку, створює найбільш сприятливі умови для цілісного розвитку гуманістично орієнтованого майбутнього лікаря.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні ролі кейс-методу та симуляцій у розвитку гуманістичних компетентностей у медичній освіті та з'ясуванні їхнього педагогічного потенціалу у формуванні емпатії, комунікативних умінь, саморефлексії, професійної поведінки й пацієнт-орієнтованого мислення майбутніх лікарів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Передусім слід зазначити, що сучасні дослідження переконливо підтверджують можливість цілеспрямованого розвитку емпатії засобами освітніх інтервенцій. Ми погоджуємося з Ngo et al. (2025), які показали, що розвиток емпатії може системно підтримуватися за допомогою спеціально організованих педагогічних підходів [9]. На нашу думку, це є важливим теоретичним підґрунтям для розгляду кейс-методу та симуляцій як змістовно значущих інструментів формування гуманістичних компетентностей у медичній освіті.

У цьому контексті особливої ваги набувають праці, присвячені емпатійно орієнтованому навчанню. Так, дослідники Winter et al. (2022) дійшли висновку, що педагогічні підходи, спрямовані на розвиток емпатії, можуть сприяти ширшому розвитку гуманістичних компетентностей у медичній освіті [11]. Ми поділяємо цю думку, оскільки саме такі підходи здатні створювати рефлексивний і реляційний навчальний досвід, у межах якого емпатія формується як професійна здатність, а не лише як особистісна риса.

Логічним продовженням є звернення до симуляційних методів, які створюють безпечний простір для формування емпатійної поведінки. Науковці Foster et al. (2016) продемонстрували, що симуляційні підходи можуть безпосередньо сприяти розвитку гуманістичних компетентностей у медичній освіті [8]. Ми вважаємо цей висновок особливо важливим, оскільки він засвідчує, що емпатія може розвиватися через структуровану взаємодію з віртуальними пацієнтами, а не розглядатися як суто вроджена чи спонтанно набута якість. Подібну позицію підсилюють результати Britz et al. (2024), які довели, що комунікативне навчання із симульованими пацієнтами може відігравати особливо важливу роль на ранніх етапах розвитку гуманістичних компетентностей у медичній освіті [2]. На нашу думку, це дослідження є показовим насамперед тому, що воно демонструє: емпатія є не лише внутрішньою особистісною установкою, а й поведінковою компетентністю, яка формується під впливом освітнього середовища та структури навчання. Водночас ми вважаємо принципово значущим і те, що студенти, які взаємодіяли з реальними пацієнтами або вважали, що працюють із ними, демонстрували нижчі зовнішні оцінки емпатії. Це дає підстави припускати, що автентична клінічна взаємодія на початкових етапах може супроводжуватися неупевненістю, стриманістю або недостатнім комунікативним досвідом, що ускладнює вияв емпатійної поведінки. Саме тому ми погоджуємося з авторами, що поетапна модель, за якої спочатку використовуються симульовані пацієнти, а згодом поступово інтегруються реальні пацієнти, є педагогічно доцільною для формування не лише технічних умінь, а й емпатії та інших гуманістичних якостей, необхідних у професійній практиці.

Важливо звернутися й до дослідження Egici et al. (2026), яке показало, що симульовані пацієнти підтримують не лише відпрацювання комунікативних умінь, а й розвиток самопізнання. Ми погоджуємося з авторами, що саме поєднання комунікативної практики, саморефлексії та клінічних знань робить симуляцію особливо цінною для гуманістичної підготовки майбутнього лікаря. На нашу думку, це ще раз підтверджує, що симуляційні методи можуть розвивати не тільки навички взаємодії, а й рефлексивний і реляційний виміри професійного становлення.

Переходячи від симуляцій до кейс-методу, варто підкреслити, що сучасні дослідження розглядають його не лише як спосіб передавання знань, а і як механізм професійного становлення. Daly et al. (2026) у реалістичному огляді дійшли висновку, що кейс-метод може сприяти розвитку гуманістичних компетентностей за умови, якщо він залучає студентів не лише когнітивно, а й поведінково [3]. Ми повністю погоджуємося з цим підходом, оскільки гуманістичний розвиток у медичній освіті визначається не лише тим, що студенти знають, а й тим, як вони інтерпретують професійні ситуації та реалізують належну поведінку в практично орієнтованому контексті.

Варто розглядати і висновки вчених Zhu et al. (2025), які показали, що проблемно-орієнтований та кейс-орієнтований підходи мають значення не лише для засвоєння знань, а й для розвитку прикладного клінічного мислення в автентичних контекстах [12]. На нашу думку, це дає підстави стверджувати, що кейс-метод може сприяти розвитку гуманістичних

компетентностей тоді, коли клінічне рішення поєднується з пацієнт-орієнтованою рефлексією та комунікацією. Саме в такому поєднанні когнітивний і ціннісно-реляційний компоненти професійної підготовки набувають цілісності.

Найбільш переконливо гуманістичний потенціал кейс-методу, на нашу думку, розкриває дослідження Du et al. (2025). Автори показали, що нарративна медицина, посилена навчанням на основі кейсів, здатна зміцнювати комунікацію лікар-пацієнт і водночас компенсувати прогалини в гуманістично орієнтованій медичній освіті [5]. Ми погоджуємося з цією думкою, оскільки саме поєднання кейсу з нарративною медициною дозволяє не лише аналізувати клінічну ситуацію, а й осмислювати досвід пацієнта, розвивати чутливість до його історії та формувати ціннісно насичену професійну взаємодію.

Особливої уваги в сучасних умовах заслуговують цифрові форми реалізації кейс-методу. Donkin et al. (2023) вказують, що онлайн кейс-орієнтоване навчання є доцільним форматом у медичній освіті, хоча його освітні ефекти потребують більш ґрунтовного вивчення [4]. Ми вважаємо це особливо важливим для сучасного етапу, оскільки цифрові кейс-формати можуть мати значення для гуманістичного розвитку лише за умови міцного педагогічного підґрунтя та наявності переконливої доказової бази.

Узагальнюючи методичний потенціал симуляцій, варто звернутися до Elendu et al. (2024), які підкреслюють широкую педагогічну цінність симуляційного навчання у медичній освіті [6]. Ми погоджуємося з авторами, що безпечне багаторазове тренування у симульованому середовищі може зміцнювати не лише клінічні вміння, а й упевненість, комунікативну готовність і здатність до гуманної взаємодії з пацієнтом. На нашу думку, це дозволяє розглядати симуляцію як метод, що підтримує формування цілісної професійної готовності майбутнього лікаря. У ширшому методологічному контексті важливими для цього обговорення є й положення Shumylo et al. (2022), які розглядають креативність як важливий аспект медичної освіти, пов'язуючи її розвиток із формуванням мислення, комунікативних умінь і здатності працювати з інформаційними технологіями [10]. На нашу думку, це дає підстави трактувати кейс-метод і симуляції не лише як дидактичні засоби, а і як інструменти розвитку гнучкості мислення, комунікативної відкритості та гуманістично орієнтованої професійної підготовки.

У цьому ж контексті доцільно згадати й позицію Ісаєвої і Шумило (2025), які наголошують, що інтеграція традиційних, змішаних і симуляційних методів навчання сприяє підвищенню якості медичної освіти, розвитку професійних компетентностей, критичного мислення та практичних навичок студентів [1]. Ми погоджуємося, що це положення є важливим для осмислення ролі кейс-методу та симуляцій, оскільки поєднання різних форматів навчання створює умови не лише для формування клінічної підготовки, а й для розвитку гуманістично значущих якостей майбутнього лікаря.

Отже, ми вважаємо, що сукупність проаналізованих досліджень переконливо підтверджує: кейс-метод і симуляції є важливими педагогічними інструментами розвитку гуманістичних компетентностей у медичній освіті. На нашу думку, саме поєднання кейс-методу, симуляцій і педагогічно виваженої інтеграції різних форматів навчання створює найбільш сприятливі умови для підготовки гуманістично орієнтованого майбутнього лікаря.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Проведений аналіз дає підстави стверджувати, що кейс-метод і симуляції є важливими педагогічними засобами розвитку гуманістичних компетентностей у медичній освіті. Їхнє значення полягає не лише у формуванні клінічних знань і практичних умінь, а й у розвитку емпатії,

комунікативної готовності, саморефлексії, професійної поведінки та пацієнт-орієнтованого мислення. Установлено, що симуляційні підходи створюють безпечне освітнє середовище для відпрацювання емпатійної поведінки, складної комунікації та впевненості у взаємодії з пацієнтом, тоді як кейс-метод сприяє інтерпретації професійних ситуацій, розвитку критичного мислення та поєднанню клінічного рішення з гуманістичною рефлексією. Особливо важливим є те, що поєднання кейс-методу, симуляцій, нарративного підходу та поетапної інтеграції реальних і змодельованих клінічних ситуацій забезпечує більш цілісну підготовку майбутнього лікаря. Отже, кейс-метод і симуляції доцільно розглядати як ефективні інструменти гуманістично орієнтованої медичної освіти, здатні підтримувати формування не лише професійної компетентності, а й ціннісно-комунікативного та етичного виміру лікарської діяльності.

Перспективними є подальші емпіричні дослідження ефективності кейс-методу та симуляцій у розвитку окремих компонентів гуманістичних компетентностей, зокрема емпатії, саморефлексії, пацієнт-орієнтованої комунікації та професійної поведінки. Актуальним залишається також з'ясування впливу традиційних, змішаних, симуляційних і цифрових форматів навчання на гуманістичний розвиток студентів-медиків. Важливим напрямом є розроблення критеріїв і методик оцінювання гуманістичних компетентностей у процесі кейс-орієнтованого та симуляційного навчання, а також дослідження педагогічних умов, за яких їх поєднання є найбільш результативним у підготовці майбутніх лікарів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Ісаєва О. С., Шумило М. Ю. Інтеграція традиційних, змішаних і симуляційних методів навчання у підготовці студентів-медиків: сучасні підходи та інноваційні технології. *Інноваційна педагогіка*. 2025. Вип. 79. Т. 1. С. 22-26. <https://doi.org/10.32728/2663-6085/2025/79.1.3>
2. Britz V., Sterz J., Koch Y., Schreckenbach T., Stefanescu M. C., ZinBer U., Verboket R. D., Sommer K., Ruesseler M. Impact of simulated patient-based communication training vs. real patient-based communication training on empathetic behaviour in undergraduate students: a prospective evaluation study. *BMC Medical Education*. 2024. Vol. 24. No. 1. P. 870. <https://doi.org/10.1186/s12909-024-05801-8>
3. Daly R., Tunney E., Spooner M., Offiah G., Flood K., Kent F. Case-based learning (CBL) in undergraduate health professions education: a realist review. *Medical Education*. 2026. <https://doi.org/10.1111/medu.70179>
4. Donkin R., Yule H., Fyfe T. Online case-based learning in medical education: a scoping review. *BMC Medical Education*. 2023. Vol. 23. No. 1. P. 564. <https://doi.org/10.1186/s12909-023-04520-w>
5. Du L. et al. Effectiveness of case-based narrative medicine education in the standardized training of obstetric residents. *Advances in Medical Education and Practice*. 2025. Vol. 16. P. 1511-1520. <https://doi.org/10.2147/AMEP.S538754>
6. Elendu C., Amaechi D. C., Okata A. U., Amaechi E. C., Elendu T. C., Ezech C. P., Elendu I. D. The impact of simulation-based training in medical education: a review. *Medicine*. 2024. Vol. 103. No. 27. P. e38813. <https://doi.org/10.1097/MD.00000000000038813>
7. Erici S., Westling S., Lindqvist D., Lindström M. B., Edelbring S. Medical students' perspectives on learning challenging patient communication through simulated patients: insights mirrored by teachers. *Medical Teacher*. 2026. P. 1-10. <https://doi.org/10.1080/0142159X.2025.2603356>
8. Foster A., Chaudhary N., Kim T., Waller J. L., Wong J., Borish M., Cordar A., Lok B., Buckley P. F. Using virtual patients to teach empathy: a randomized controlled study to enhance medical students' empathic communication. *Simulation in Healthcare*. 2016. Vol. 11. No. 3. P. 181-189. <https://doi.org/10.1097/SIH.0000000000000142>
9. Ngo H., Sokolovic N., Hu J., Jenkins J. A systematic review identifying effective teaching methods and their combinations for increasing empathy in physicians: pairwise and network meta-analysis. *BMC Medical Education*. 2025. Vol. 25. No. 1. P. 1483. <https://doi.org/10.1186/s12909-025-07917-x>
10. Shumylo M., Isayeva O., Khmilyar I., Huziy I., Yaremko H., Drachuk M. Creativity as an essential aspect in medical education. *Creativity Studies*. 2022. Vol. 15. No. 1. P. 182-198. <https://doi.org/10.3846/cs.2022.13320>
11. Winter R., Leanage N., Roberts N., Norman R. I., Howick J. Experiences of empathy training in healthcare: a systematic review of qualitative studies. *Patient Education and Counseling*. 2022. Vol. 105. No. 10. P. 3017-3037. <https://doi.org/10.1016/j.pec.2022.06.015>
12. Yamada R., Futakawa K., Xu K., Kondo S. Using virtual patients to enhance empathy in medical students: a scoping review protocol. *Systematic Reviews*. 2025. Vol. 14. No. 1. P. 52. <https://doi.org/10.1186/s13643-025-02793-4>
13. Zhu Y., Zhang J., Fei J., Fang H., Zhang Z. Problem-based learning and case-based learning in clinical practical teaching for gynecology residents: a narrative review. *Advances in Medical Education*

and Practice. 2025. Vol. 16. P. 1269-1279.
<https://doi.org/10.2147/AMEP.S534053>

REFERENCES

1. Isayeva, O. S., Shumylo, M. Yu. (2025). Intehratsiya tradytsiynykh, zmishanykh ta symulyatsiynykh metodiv navchannya u pidhotovtsi studentiv-medykiv: suchasni pidkhody ta innovatsiyni tekhnolohiyi [Integration of traditional, blended and simulation teaching methods in the training of medical students: modern approaches and innovative technologies]. *Innovatsiyna pedahohika*. 79(1). 22–26. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/79.1.3> [in Ukrainian]
2. Britz, V., Sterz, J., Koch, Y., Schreckenbach, T., Stefanescu, M. C., Zinßer, U., Verboket, R. D., Sommer, K., Ruesseler, M. (2024). Impact of simulated patient-based communication training vs. real patient-based communication training on empathetic behaviour in undergraduate students: a prospective evaluation study. *BMC Medical Education*. Vol. 24. No. 1. P. 870. <https://doi.org/10.1186/s12909-024-05801-8>
3. Daly R., Tunney E., Spooner M., Offiah G., Flood K., Kent F. (2026). Case-based learning (CBL) in undergraduate health professions education: a realist review. *Medical Education*. <https://doi.org/10.1111/medu.70179>
4. Donkin, R., Yule, H., Fyfe, T. (2023). Online case-based learning in medical education: a scoping review. *BMC Medical Education*. Vol. 23. No. 1. P. 564. <https://doi.org/10.1186/s12909-023-04520-w>
5. Du, L. et al. (2025). Effectiveness of case-based narrative medicine education in the standardized training of obstetric residents. *Advances in Medical Education and Practice*. Vol. 16. P. 1511–1520. <https://doi.org/10.2147/AMEP.S538754>
6. Elendu, C., Amaechi, D. C., Okatta, A. U., Amaechi, E. C., Elendu, T. C., Ezech, C. P., Elendu, I. D. (2024). The impact of simulation-based training in medical education: a review. *Medicine*. Vol. 103. No. 27. P. e38813. <https://doi.org/10.1097/MD.00000000000038813> [in English]
7. Erić, S., Westling, S., Lindqvist, D., Lindström, M. B., Edelbring, S. (2026). Medical students' perspectives on learning challenging patient communication through simulated patients: insights mirrored by teachers. *Medical Teacher*. P. 1-10. <https://doi.org/10.1080/0142159X.2025.2603356> [in English]
8. Foster, A., Chaudhary, N., Kim, T., Waller, J. L., Wong, J., Borish, M., Cordar A., Lok B., Buckley P. F. (2016). Using virtual patients to teach empathy: a randomized controlled study to enhance medical students' empathic communication. *Simulation in Healthcare*. Vol. 11. No. 3. P. 181-189. <https://doi.org/10.1097/SIH.0000000000000142> [in English]

9. Ngo, H., Sokolovic, N., Hu J., Jenkins, J. A (2025). systematic review identifying effective teaching methods and their combinations for increasing empathy in physicians: pairwise and network meta-analysis. *BMC Medical Education*. Vol. 25. No. 1. P. 1483. <https://doi.org/10.1186/s12909-025-07917-x> [in English]
10. Shumylo, M., Isayeva, O., Khmilyar, I., Huziy, I., Yaremko, H., Drachuk, M. (2022). Creativity as an essential aspect in medical education. *Creativity Studies*. Vol. 15. No. 1. P. 182-198. <https://doi.org/10.3846/cs.2022.13320> [in English]
11. Winter, R., Leanage, N., Roberts, N., Norman, R. I., Howick, J. (2022). Experiences of empathy training in healthcare: a systematic review of qualitative studies. *Patient Education and Counseling*. Vol. 105. No. 10. P. 3017-3037. <https://doi.org/10.1016/j.pec.2022.06.015> [in English]
12. Yamada, R., Futakawa, K., Xu, K., Kondo, S. (2025). Using virtual patients to enhance empathy in medical students: a scoping review protocol. *Systematic Reviews*. Vol. 14. No. 1. P. 52. <https://doi.org/10.1186/s13643-025-02793-4> [in English]
13. Zhu, Y., Zhang, J., Fei J., Fang H., Zhang, Z. (2025). Problem-based learning and case-based learning in clinical practical teaching for gynecology residents: a narrative review. *Advances in Medical Education and Practice*. Vol. 16. P. 1269-1279. <https://doi.org/10.2147/AMEP.S534053> [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЗАДОРОЖНА Ольга – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри міжкультурної комунікації та перекладу Львівського національного університету імені Івана Франка.

Наукові інтереси: медична освіта гуманістично орієнтована підготовка майбутніх лікарів, професійна іншомовна підготовка студентів-медиків, цифровізація освіти, генеративний штучний інтелект у медичній освіті, компетентнісний підхід, кейс-метод і симуляційне навчання, медичний дискурс в медичній комунікації.

ZADOROZHNA Olga – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Intercultural Communication and Translation of the Ivan Franko National University of Lviv.

Scientific interests: medical education, humanistically oriented training of future physicians, professionally oriented foreign language training of medical students, digitalization of education, generative artificial intelligence in medical education, competency-based approach, case-based method and simulation-based learning, medical discourse in healthcare communication.

*Стаття надійшла до редакції 18.10.2025 р.
 Стаття прийнята до друку 25.10.2025 р*

УДК 37.02:37.091.212:004.9:37.013.73:811
 DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-221-538-542

БАГМЕТ Андрій –

аспірант кафедри цифрових технологій і професійної освіти
 Вінницького державного педагогічного університету
 імені Михайла Коцюбинського
 ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-0155-9537>
 e-mail: andreybagmet@gmail.com

**ІНТЕРАКТИВНІ МУЛЬТИМЕДІЙНІ РЕСУРСИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ
 ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

У статті обґрунтовано педагогічний потенціал інтерактивних мультимедійних ресурсів як інструменту розвитку полікультурної компетентності майбутніх учителів іноземних мов у контексті цифровізації освіти та зростання міжкультурної взаємодії. Полікультурну компетентність розглянуто як інтегральну професійну якість, що поєднує знання про культурне різноманіття, ціннісні установки (відкритість, толерантність, повага), комунікативно-поведінкові вміння та рефлексивну усвідомленість, необхідні для ефективної взаємодії в багатокультурному середовищі.

Акцентовано, що онлайн-платформи, автентичні відеоматеріали, інтерактивні симуляції, віртуальні тури та формати віртуальних обмінів створюють умови для керованого міжкультурного контакту, моделювання реальних комунікативних ситуацій і набуття досвіду партнерської взаємодії. Визначено основні дидактичні можливості мультимедіа: актуалізація культурних смислів через аудіовізуальні контексти; тренування емпатійного слухання й інтерпретації прагматики висловлювання; розвиток стратегій подолання бар'єрів, керування невизначеністю та тривожністю в міжгруповій комунікації; формування навичок рефлексії та самокорекції на основі зворотного зв'язку.

Запропоновано структурні компоненти використання мультимедійних ресурсів у підготовці вчителя: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльнісний і рефлексивно-оцінний. Окреслено критерії результативності (комунікативна чутливість, толерантність, здатність до міжкультурного діалогу, готовність до співпраці) та можливі індикатори оцінювання в умовах аудиторної й дистанційної роботи. Зроблено висновок, що системне впровадження інтерактивних мультимедійних ресурсів підвищує практикоорієнтованість підготовки майбутніх учителів іноземних мов і забезпечує цілеспрямований розвиток полікультурної компетентності.

Ключові слова: полікультурна компетентність, міжкультурна комунікація, мультимедійні ресурси, онлайн-платформи, віртуальні обміни, інтерактивні симуляції, віртуальні тури, підготовка вчителя іноземних мов.

ВАНМЕТ Андрій –

PhD student of the Department of Digital Technologies and
 Vocational Education
 Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi
 State Pedagogical University
 ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-0155-9537>
 e-mail: andreybagmet@gmail.com